

חוק המפלגות (תיקון מס' 14), התשס"ח-2008*

1. תיקון סעיף 13 בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 13(ב), במקום הסיפה החל במילים "לגבי גוף מבוקר" יבוא "בחוק-יסוד או בחוק או לפיו לגבי גוף מבוקר".
2. תיקון סעיף 17 בסעיף 17 לחוק העיקרי, המילים "כאמור בסעיף 16", – יימחקו.
3. תיקון סעיף 25 בסעיף 25(א)(א3) לחוק העיקרי –
- (1) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:
- "(א1) יתרה שהעביר לה מועמד בבחירות מקדימות לפי הוראות סעיף 28(ב);";
- (2) בפסקת משנה (ב), במקום "אלה" יבוא "כאמור בפסקה זו".
4. הוספת כותרת סימן א' אחרי כותרת פרק ב' לחוק העיקרי יבוא:
- "סימן א': הוראות בעניין תרומות והוצאות"
5. תיקון סעיף 28 בסעיף 28 לחוק העיקרי –
- (1) ברישה, במקום "בפרק זה" יבוא "בחוק זה";
- (2) במקום ההגדרה "בחירות מקדימות" יבוא:
- "בחירות מקדימות" – בחירות לבחירת מועמדי המפלגה לאחד מהתפקידים האלה, תהא שיטת הבחירות אשר תהא: יושב ראש המפלגה, ראש הממשלה, שר, חבר הכנסת, ראש רשות מקומית, חבר מועצת רשות מקומית, תפקיד בהסתדרות הכללית החדשה, בהסתדרות העובדים הלאומית, בהסתדרות הציונית העולמית או תפקיד אחר במפלגה או מטעמה;
- "הוצאה" – בכסף או בשווה כסף, במישרין או בעקיפין, בארץ או בחוץ לארץ, במזומנים או בהתחייבות מכל סוג, למעט פעילות אישית בהתנדבות שערכה אינו עולה על 50,000 שקלים חדשים והיא אינה בגדר עיסוק של המתנדב";
- (3) במקום ההגדרה "מועמד" יבוא:
- "מועמד" – מי שהוא נבחר הציבור או מי שהכריזו על עצמו כמועמד, או הודיע ברבים, בעל-פה או בכתב, במפורש או על דרך התנהגות, על כוונתו להתמודד בבחירות מקדימות; לעניין זה, "התנהגות" – לרבות הוצאה או קבלת תרומות למימון התמודדות בבחירות מקדימות;
- "נבחר הציבור" – ראש הממשלה, שר, חבר הכנסת, ראש רשות מקומית או חבר מועצת רשות מקומית";
- (4) אחרי ההגדרה "רשות מקומית" יבוא:
- "תקופת בחירות" – אחת מאלה:
- (1) תקופה שתחילתה ביום החלטה של מפלגה על קיום בחירות מקדימות וסופה בתום 14 ימים לאחר יום הבחירות המקדימות; מפלגה תקבע את מועד הבחירות המקדימות בתוך שישה חודשים מיום החלטה כאמור;

* התקבל בכנסת ביום כ"א בסיוון התשס"ח (24 ביוני 2008); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 130, מיום י"ח בשבט התשס"ז (6 בפברואר 2007), עמ' 48.

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 190; התשס"ד עמ' 150; התשס"ה, עמ' 34; התשס"ז, עמ' 116, עמ' 414.

(2) לעניין מועמד לתפקיד של יושב ראש המפלגה, ראש הממשלה, ש, או חבר הכנסת – גם תקופה שתחילתה ביום הקובע כהגדרתו בחוק המימון וסופה בתום 14 ימים לאחר יום הבחירות המקדימות, ואם מפלגה לא החליטה על קיום בחירות מקדימות בתוך 30 ימים מהיום הקובע האמור – יהיה סופה בתום אותם 30 ימים;

(3) החלה תקופת בחירות לפי פסקה (1) או (2) והחליטה מפלגה על ביטול הבחירות המקדימות או החליטה שלא יתקיימו בחירות מקדימות – תקופה שסופה ביום ההחלטה;

לעניין הגדרה זו, הסתיימה תקופת בחירות בלי שהתקיימו בחירות מקדימות לפי פסקה (2) או (3) והחליטה המפלגה לאחר מכן על קיום בחירות מקדימות כך שאלה התקיימו בתוך 120 ימים מהיום שבו הסתיימה תקופת בחירות כאמור, ייחשבו שתי התקופות, לעניין ההגבלות על תקרת הסכום מתורם בודד ועל תקרת הסכומים הכוללת של תרומות והוצאות לפי פרק זה כאילו היו תקופה אחת; (5) בהגדרה "תרומה", במקום הסיפה החל במילים "והכל במסגרת" יבוא "שערכה אינו עולה על 50,000 שקלים חדשים, והיא אינה בגרר עיסוקו של המתנדב".

במקום סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 28
והוספת סעיפים
328 ו-28

"עקרונות בעניין תרומות והוצאות של מועמד שהוא נבחר הציבור לקבל תרומות למימון התמודדות בבחירות מקדימות, בכל עת, והכל לפי הוראות פרק זה.

(ב) (1) מועמד שהוא נבחר הציבור רשאי לקבל תרומות, הן לעניין תקרת הסכום מתורם בודד והן לעניין התקרה הכוללת של תרומות, לפי התפקיד שעליו הוא מתכוון להתמודד, המפלגה שבה הוא חבר ומספר בעלי זכות הבחירה לאותו תפקיד במפלגה, ובלבד שהסכומים לא יעלו על התקרות המותרות להתמודדות לתפקיד של חבר הכנסת במפלגה שבה הוא חבר; התחילה תקופת בחירות במפלגה והתמודד המועמד לתפקיד של יושב ראש המפלגה או ראש הממשלה, רשאי הוא לקבל השלמה לתקרת הסכום מתורם בודד ומכלל התורמים לפי התקרות המותרות לעניין תפקידים אלה.

(2) מועמד שהוא נבחר הציבור רשאי לקבל תרומות כאמור בפסקה (1) רק לאחר שמסר הודעה למבקר המדינה שבה יפרט את הפרטים כאמור באותה פסקה; חל שינוי באחד הפרטים יודיע על כך המועמד למבקר המדינה ויחולו הוראות פסקה (1) לפי ההודעה המעודכנת.

(ג) מועמד שהוא נבחר הציבור רשאי להשתמש בתרומות שקיבל לפי פרק זה, בתקופת בחירות בלבד ורק למימון התמודדותו בבחירות מקדימות.

(ד) הוצאה שהוציא מועמד לפני תקופת הבחירות, שלא מכספי תרומות לפי פרק זה, למימון טובין או שירותים שנעשה בהם שימוש בתקופת הבחירות המקדימות או למימון תעמולה ישירה ומובהקת לבחירתו בבחירות מקדימות תיחשב כחלק מההוצאה הכוללת לעניין סעיפים 28 ח או 28 ט.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ג), היה למועמד גירעון בשל מימון התמודדותו בבחירות מקדימות שבשלו לא חרג מתקרת ההוצאות המותרת לאותן בחירות מקדימות לפי סעיפים 28ח או 28ט, יכסה את הגירעון בתוך שישה חודשים מתום תקופת הבחירות, ורשאי הוא להשתמש לשם כך בתרומות שקיבל לפי פרק זה לאחר אותן בחירות מקדימות ויראו שימוש כאמור כהוצאה במסגרת התקרה המותרת לבחירות המקדימות הבאות.

1.28ב (א) לא יראו בפעילות פוליטית שגרתית של נבחר הציבור של נבחר הציבור שלא בתקופת הבחירות, ובכלל זה קשר עם ציבור הבוחרים, דיווח על פעילות, ארגון כנסים פוליטיים או השתתפות בהם, כפעילות במסגרת התמודדות בבחירות מקדימות, ולא יראו הוצאה שהוציא נבחר הציבור בפעילות כאמור כהוצאה למימון התמודדות בבחירות מקדימות.

פעילות פוליטית של נבחר הציבור שלא בקשר לבחירות מקדימות

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 28ב(ג), לא ישתמש נבחר הציבור בתרומה שקיבל לפי פרק זה למימון פעילות פוליטית שגרתית, כאמור בסעיף קטן (א), ולא יקבל תרומה אחרת למימונה.

2.28ב (א) המגבלות והאיסורים שבפרק זה על קבלת תרומות ועל הוצאת הוצאות יחולו על מועמד שאינו נבחר הציבור בתקופת בחירות, וכן תחול הוראת סעיף 28ב(ד) גם בתקופה שקדמה לתקופת הבחירות.

עקרונות בעניין תרומות והוצאות של מועמד שאינו נבחר הציבור

(ב) הוראות סימן ב' לפרק זה יחולו על מועמד שאינו נבחר הציבור גם בתקופה שקדמה לתקופת הבחירות.

3.28ב מי שנבחר או נקבע להיות מועמד של מפלגה לאחד מהתפקידים המנויים בהגדרה "בחירות מקדימות" על ידי גוף שמספר חבריו אינו עולה על 50, לא יקבל תרומה למימון הליך בחירתו או קביעתו כאמור, ולא יוציא לשם כך הוצאה בסכום העולה על 5,000 שקלים חדשים; המועמד ימסור למבקר המדינה הודעה כאמור בסעיף 28ב(ב)."

עקרונות בעניין תרומות והוצאות של מי שנבחר בידי גוף מצומצם

7. סעיף 28ג לחוק העיקרי – בטל.

8. סעיף 28ד לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, המילה "מתאגיד" – תימחק;

(2) האמור בו יסומן "(א)", ובו, אחרי "בחוץ לארץ" יבוא "ותאגיד כאמור לא ייתן תרומה למועמד" ובמקום "באותה מערכת בחירות" יבוא "באותן בחירות מקדימות";

(3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) מועמד לא יקבל תרומה מקטין.

(ג) מועמד לא יקבל תרומה אלא לאחר שזהותו ומענו של התורם נבדקו ואומתו בידי המועמד או מטעמו, ולא יקבל תרומה שניתנה בעילום שם.

(ד) מועמד לא יקבל מתורם ותורם לא ייתן למועמד תרומה בשטרי כסף או במעות בשווי העולה על 200 שקלים חדשים."

1.28 ד28. (א) מועמד רשאי לקבל הלוואה מתאגיד בנקאי למימון התמודדותו בבחירות מקדימות, ובלבד שתקופת פירעונה לא תעלה על שנה וסכומה לא יעלה על מחצית התקרה הכוללת של הוצאות לפי סעיף 28ח; לא עלה סכום ההלוואה על 50,000 שקלים חדשים רשאי המועמד לקבל את ההלוואה אף אם עלה סכומה על מחצית התקרה הכוללת כאמור; מועמד יודיע לתאגיד הבנקאי כי ההלוואה נועדה למימון התמודדותו בבחירות מקדימות ומה התקרה הכוללת של הוצאות המותרת לו.

(ב) מועמד אינו רשאי לקבל הלוואה למימון התמודדותו בבחירות מקדימות אלא ממי שרשאי לתרום לפי פרק זה, והלוואה כאמור של מלווה בודד ושל בני ביתו הסמוכים על שולחנו או של מי שתלויים בו מבחינה כלכלית תהיה בסכום שלא יעלה על סכום התרומה המותר, ויראו הלוואה כאמור כתרומה.

(ג) ערבות להלוואה לפי סעיף זה תהיה ממי שרשאי לתרום לפי פרק זה, וערבות כאמור של ערב בודד ושל בני ביתו הסמוכים על שולחנו או של מי שתלויים בו מבחינה כלכלית לא תעלה על סכום התרומה המותר, ויראו ערבות כאמור כתרומה.

2.28 ד28. בלי לגרוע מהוראות כל דין, קיבוץ רשאי לתרום למועמד שהוא חבר בו והמועמד רשאי לקבל, במקום תרומות אישיות של החברים בו, תרומה אחת ששווייה אינו עולה על 15% מהסכומים כאמור בסעיפים 28ח או 28ט, לפי העניין, או תרומות שצירופן אינו עולה על שיעור זה; בסעיף זה, "קיבוץ" – לרבות מושב שיתופי, מושב עובדים וכפר שיתופי שסווגו ככאלה לפי פקודת האגודות השיתופיות².

10. סעיף 28 לחוק העיקרי – בטל.

ביטול סעיף 28ה

11. במקום סעיף 128 יבוא:

החלפת סעיף 128

"תרומה מתורם בודד 128. (א) (1) תורם בודד רשאי לתרום למועמד ומועמד רשאי לקבל מאותו תורם, תרומה אחת ששווייה אינו עולה על 10,000 שקלים חדשים או תרומות שצירופן אינו עולה על סכום זה, למימון התמודדותו בבחירות מקדימות, בתקופה שתחילתה ביום ה-15 לאחר בחירות מקדימות שבהן התמודד המועמד ועד היום ה-14 לאחר בחירות מקדימות שאחריהן, שבהן התמודד המועמד לאותו תפקיד או לתפקיד אחר; לעניין סעיף זה יראו מועמד כמתמודד אף אם פרש מן ההתמודדות.

² ח"א"י כרך א', עמ' (ע) 336, (א) 360.

(2) החליטה מפלגה על ביטול הבחירות המקדימות, ולאחר מכן החליטה על קיום בחירות מקדימות כך שאלה התקיימו בחלוף 120 ימים מיום ההחלטה על ביטול הבחירות המקדימות, תסתיים התקופה האמורה בפסקה (1) ביום ההחלטה על הביטול האמור, ורשאי תורם בודד לתרום למועמד ומועמד רשאי לקבל מאותו תורם, תרומה נוספת כאמור באותה פסקה, מאותו מועד ועד היום ה-14 לאחר הבחירות המקדימות.

(3) לגבי מועמד המתמודד לראשונה בבחירות מקדימות – תהא תחילתה של התקופה האמורה בפסקה (1) ביום שבו קיבל תרומה למימון התמודדותו בבחירות מקדימות.

(ב) בבחירות מקדימות לתפקיד של חבר הכנסת או חבר מועצת רשות מקומית שזכאים להשתתף בהן פחות מ-50,000 בעלי זכות בחירה, רשאי תורם בודד לתרום למועמדים שונים, בתקופה האמורה בסעיף קטן (א), תרומות שצירופן אינו עולה על 10,000 שקלים חדשים; היה מספר בעלי זכות הבחירה 50,000 לפחות, רשאי תורם בודד לתרום למועמדים שונים בבחירות מקדימות כאמור ובתקופה האמורה תרומות שצירופן אינו עולה על 30,000 שקלים חדשים.

(ג) בבחירות מקדימות שבהן מתמודד מועמד לתפקיד של יושב ראש המפלגה, ראש הממשלה, ראש רשות מקומית, או לתפקיד אחר במפלגה או מטעמה שמועמד אחד בלבד יכול לכהן בו, יחולו כל אלה:

(1) תורם בודד רשאי לתרום למועמד אחד בלבד;

(2) היה מספר בעלי זכות הבחירה 50,000 לפחות, רשאי תורם בודד לתרום ורשאי המועמד לקבל מאותו תורם, בתקופת הבחירות, תרומה ששוויה אינו עולה על 40,000 שקלים חדשים; תרם התורם לאותו המועמד, לפני תקופת הבחירות, כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להשלים את הסכום, בתקופת הבחירות, לתקרה האמורה בסעיף קטן זה.

(ד) תרומות של אדם ושל בני ביתו הסמוכים על שולחנו או של מי שתלויים בו מבחינה כלכלית יראו אותן כתרומה אחת.

(ה) המועמד ובני משפחתו רשאים לתרום, יחד, למימון התמודדות המועמד בבחירות מקדימות, סכום כאמור בסעיפים ח28 או ז28, לפי העניין; לעניין זה, "בן משפחה" – בן זוג, ילד, הורה, אח, דוד ובן זוגו של כל אחד מאלה, וכן הורה של בן זוגו של המועמד.

(ו) תרומה לפי סעיף זה לא תעלה על התקרה הכוללת של תרומות לפי סעיפים ח28 או ז28, לפי העניין.

12. סעיפים 1128 ו-128 לחוק העיקרי – בטלים. ביטול סעיפים 1128 ו-128

13. במקום סעיפים ח28 ו-28 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיפים ח28 ו-28 והוספת סעיף 128

"תקרה כוללת של תרומות והוצאות ח28. (א) מועמד לא יקבל תרומות למימון התמודדותו בבחירות מקדימות ולא יוציא הוצאות, בשווי כולל העולה על הסכומים המפורטים להלן, לפי מספר בעלי זכות הבחירה באותן בחירות מקדימות:

מספר בעלי זכות הבחירה	הסכום הכולל
(1) עד 50	לעניין תרומות – 0 שקלים חדשים; לעניין הוצאות – 5,000 שקלים חדשים;
(2) עד 51 עד 9,999	5000 שקלים חדשים ועוד 15 שקלים חדשים לכל בוחר מעל ל-50 בוחרים;
(3) עד 10,000 עד 99,999	155,000 שקלים חדשים ועוד 2.75 שקלים חדשים לכל בוחר מעל ל-10,000 בוחרים;
(4) 100,000 ומעלה	405,000 שקלים חדשים ועוד 2 שקלים חדשים לכל בוחר מעל ל-100,000 בוחרים.

(ב) בבחירות מקדימות שבהן מתמודד מועמד לתפקיד של יושב ראש המפלגה או ראש הממשלה ושוכאים להשתתף בהן פחות מ-50,000 בעלי זכות בחירה יהיה הסכום לעניין סעיף קטן (א) פי שניים מן הסכומים המפורטים בו; היה מספר בעלי זכות הבחירה 50,000 לפחות, יהיה הסכום כאמור פי ארבעה מן הסכומים המפורטים בסעיף קטן (א).

(ג) התמודד מועמד לתפקיד כאמור בסעיף קטן (ב) וכן לתפקיד חבר הכנסת, באותה מפלגה, בתוך 120 ימים, רשאי הוא לקבל תרומות ולהוציא הוצאות, כמפורט להלן, לפי הגבוה:

(1) בשווי כולל שלא יעלה על הסכומים המפורטים בסעיף קטן (א) להתמודדות על שני התפקידים;

(2) מיום שאחרי יום הבחירות המקדימות שלו לראשות המפלגה או לראשות הממשלה, לרבות עקב פרישתו מהתמודדות לתפקיד כאמור, ועד תום תקופת הבחירות המקדימות לתפקיד חבר הכנסת – בשווי כולל שלא יעלה על 25% מהסכומים המפורטים בסעיף קטן (א).

(ד) התמודד מועמד לאותו תפקיד בבחירות מקדימות חוזרות, רשאי הוא לקבל תרומות ולהוציא הוצאות מיום שאחרי יום הבחירות המקדימות ועד תום 14 ימים לאחר יום הבחירות המקדימות החוזרות, בשווי כולל שלא יעלה על 25% מהסכומים כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), לפי העניין.

(א) מפלגה רשאית, בתוך שבעה ימים מתחילתה של תקופת בחירות, לקבוע סכומים מרביים נמוכים מהסכומים המפורטים בסעיף 28ח לבחירות מקדימות שונות, וכן אמות מידה לקביעת הסכומים, בשים לב לתפקיד ולמספר בעלי זכות הבחירה.

תקרה כוללת של תרומות והוצאות לפי החלטת מפלגה

(ב) מפלגה תודיע למבקר המדינה על קביעה כאמור בסעיף קטן (א) בתוך 24 שעות מעת קבלתה; מבקר המדינה יפרסם את קביעת המפלגה לפי סעיף זה בתוך יומיים מיום שקיבל את ההודעה, והקביעה תיכנס לתוקפה למחרת הפרסום.

תחולת ההגבלות בעניין תרומות והוצאות 1. בלי לפגוע בכלליות האמור בסעיף זה, אחת היא אם התרומות ניתנו למועמד או לכל אדם או חבר בני אדם הפועל מטעם המועמד, או למענו ובזיקה אליו, או שההוצאות הוצאו בידי מועמד או בידי אדם או חבר בני אדם כאמור.

14. ביטול סעיפים 128 ו-128א לחוק העיקרי – בטלים.
15. תיקון סעיף 28 ביטול סעיף 28ב בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום "שהמוסד לביקורת של המפלגה קבע כי פעולותיו מכוונות בעיקרן" יבוא "שפעולותיו מכוונות".
16. ביטול סעיפים 128ג, 128ד, 128טו ו-128ז לחוק העיקרי – בטלים.
17. תיקון סעיף 28 ביטול סעיף 28ב לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "מערכת הבחירות הבאה" יבוא "התמודדותו בבחירות המקדימות הבאות", במקום הקטע החל במילים "או משרה" ועד המילים "תוך שנתיים" יבוא "להתמודדותו בבחירות מקדימות לתפקיד אחר, המתקיימות בתוך שלוש שנים", ובמקום "מערכת הבחירות המאוחרת" יבוא "הבחירות המקדימות האמורות";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "לאוצר המדינה" יבוא "למפלגה", ובסופו יבוא "ואם לא היה ניתן להעבירה לתורמים או למפלגה – יעבירה לאוצר המדינה".

18. אחרי סעיף 28 לחוק העיקרי יבוא:
"עדכון סכומים 1. הסכומים הנקובים באלפי שקלים חדשים המפורטים בסעיפים 128 ו-128ח יעודכנו בינואר של כל שנה לפי העלייה של מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; הסכומים שהשתנו יעוגלו לעשרת השקלים החדשים הקרובים; הרשם יפרסם ברשומות הודעה על עדכון הסכומים לפי סעיף זה.

סימן ב': דיווח ובקרה

1.28ח. (א) מפלגה תודיע למבקר המדינה ולרשם על מועד בחירות מקדימות בתוך שלושה ימים מהיום שבו נקבע המועד כאמור; שונה מועד בחירות מקדימות שלגביו נמסרה הודעה כאמור, לרבות בדרך של ביטול הבחירות או החלטה שלא יתקיימו, תודיע על כך המפלגה למבקר המדינה ולרשם בתוך שלושה ימים מהיום שבו שונה המועד.

(ב) מפלגה תודיע למבקר המדינה ולרשם על מספר בעלי זכות הבחירה, על הסכומים שרשאים המועמדים לקבל ולהוציא לפי סעיף 28ח או 28ט, בהתייחס לתפקיד ולמספר בעלי זכות הבחירה ואת שמות המועמדים, עם היוודע לה נתונים אלה ולא יאוחר מעשרים ימים לפני יום הבחירות המקדימות.

(ג) מפלגה תודיע למבקר המדינה ולרשם על הליך קביעה לתפקיד מועמד ליושב ראש המפלגה, ראש הממשלה, שה, חבר הכנסת וראש רשות מקומית, בתוך שלושה ימים מיום ההחלטה בדבר הקביעה.

חוות דעת של
מבקר המדינה

28.3.2018 (א) מפלגה, מועמד, מי שפועל מטעמו או למענו ובזיקה אליו, או מי שפעולותיו מכוונות להביא לבחירתו של מועמד, רשאים לבקש ממבקר המדינה חוות דעת האם כסף, שווה כסף, התחייבות מכל סוג או פעילות אחרת, שקיבלו או שהוציאו או שבדעתם לקבל או להוציא, הם תרומה או הוצאה למימון התמודדות בבחירות מקדימות של המועמד, ורשאים הם לבקש חוות דעת כאמור גם ביחס לסוג מסוים של הכנסות או של הוצאות.

(ב) חוות הדעת כאמור בסעיף קטן (א) תימסר למבקש בתוך עשרה ימי עבודה מיום הבקשה.

(ג) מבקר המדינה רשאי למסור את חוות הדעת לכל המפלגות או לפרסמה ברבים.

תיקון סעיף 28ט

19. בסעיף 28ט לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) המועמד ינהל תרומות שקיבל והוצאות שהוציא למימון התמודדותו בבחירות מקדימות בחשבון בנק נפרד ולפי הנחיות שקבע מבקר המדינה לעניין ניהול מערכת חשבונות.

(א1) הוראות סעיף קטן (א) יחולו לעניין מועמד שאינו נבחר הציבור גם בתקופה שקדמה לתקופת בחירות.”;

(2) בסעיף קטן (ג), במקום ”המוסד לביקורת של המפלגה” יבוא ”מבקר המדינה”.

20. במקום סעיפים 28, 28כא, 28כב, 28כג ו-28כד לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיפים
28כ, 28כא, 28כב,
28כג ו-28כד
והוספת סעיף
28כד1 וכותרת
סימן ג'

”הודעת מועמד 28כ. מועמד יגיש למבקר המדינה, לא יאוחר מהיום שבו פתח חשבון בנק לפי סעיף 28ט, הודעה שבה יאשר כי קרא את כל ההוראות הנוגעות לתרומות, להוצאות ולניהול חשבונות בבחירות מקדימות כפי שנקבעו לפי חוק זה ובהנחיות מבקר המדינה, וכי הוא מודע להן וכן יפרט את הפרטים כאמור בסעיף 28ב(ב)1.”

28כא. (א) מועמד ימסור למבקר המדינה הודעה על כל תרומה שקיבל מתורם ועל כל תרומה שהחזיר לתורם בתוך 14 ימים מיום שקיבל או שהחזיר את התרומה ואולם בתקופה שתחילתה ביום ה-14 שלפני יום הבחירות המקדימות וסיומה ביום ה-14 שאחריו, ימסור המועמד הודעה על כל תרומה שקיבל או שהחזיר כאמור לא יאוחר מ-24 שעות ממועד קבלתה או החזרתה; מבקר המדינה יפרסם את המידע כאמור בסעיף קטן זה עם קבלתו.

דיווח על תרומים
ותרומות ופרסומו

(ב) מועמד שלא קיבל תרומות עד שבעה ימים לפני יום הבחירות המקדימות, ימסור למבקר המדינה הודעה המאשרת כי לא קיבל תרומות בתקופה כאמור; קיבל תרומה לאחר מסירת התצהיר ועד היום ה-14 שאחרי יום הבחירות המקדימות, יחולו הוראות סעיף קטן (א).

(ג) מועמד ימסור רשימה והודעה כאמור בסעיף זה, אף אם פרש מן ההתמודדות.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על מועמד שאינו נבחר הציבור.

28כב. (א) (1) מועמד ימסור למבקר המדינה, לא יאוחר משישה שבועות לאחר יום הבחירות המקדימות, דוח על מערכת החשבונות שניהל למימון התמודדותו בבחירות המקדימות, על תרומות שקיבל והוצאות שהוציא עד למועד מסירת הדוח כאמור ועל הלוואות שנטל; לדוח יצורף תצהיר בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971⁵, המאמת את נכונות האמור בו ושלמותו.

דוח על מערכת חשבונות

(2) מבקר המדינה רשאי להאריך את התקופות האמורות בפסקה (1), אם סבר כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, ובלבד שסך ההארכות לא יעלה על ארבעה שבועות.

(ב) מועמד שלא קיבל תרומות או לא הוציא הוצאות ימסור למבקר המדינה הודעה המאשרת זאת; הוראות סעיף קטן זה יחולו גם על מועמד כאמור בסעיף 32כב והוא ימסור למבקר המדינה הודעה על הוצאותיו.

(ג) מועמד שבעת הגשת הדוח לפי סעיף זה הוא נבחר הציבור ונטל הלוואה למימון התמודדותו בבחירות מקדימות, ימסור למבקר המדינה בסוף כל שנה, עד לפירעונה המלא של ההלוואה, דיווח על החלק שנפרע באותה השנה ומקורות המימון ששימשו לפירעונו.

28כג. (א) מערכת החשבונות כאמור בסעיף 28כב תעמוד לביקורת מבקר המדינה, ולעניין זה יהיו למבקר המדינה כל הסמכויות שהוענקו לו בחוק-יסוד או בחוק או לפיו לגבי גוף מבוקר.

סמכויות מבקר המדינה לצורך ביקורת מערכת חשבונות של מועמד

(ב) הודעות שיש למסור למבקר המדינה לפי פרק זה יינתנו בדרך שיקבע המבקר ורשאי הוא, בכל עת, לקבוע שלהודעה יצורף תצהיר בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, לרבות תצהיר ממועמד או ממי שהוסמך על ידו לנהל את מערכת החשבונות שלו, בדבר שלמותם או נכונותם של הרישומים במערכת החשבונות או בדבר אופייה או מהותה של הכנסה או הוצאה מסוימת.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

(ג) הוראות סעיפים 10ב(ג), 16ד(ז) ו-16ה(ו) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959⁴, בדבר חובת דיווח ומסירת הודעות למבקר המדינה, יחולו על בחירות מקדימות בתקופת הבחירות.

(ד) (1) נעשתה תרומה בכרטיס חיוב, רשאי מבקר המדינה, במסגרת ביקורת מערכת החשבונות של המועמד, לדרוש ממנפיק שם ומספר זהות (בסעיף זה – פרטי זיהוי) של בעל הכרטיס ומספר החשבון שלו בתאגיד בנקאי שבו חויבה התרומה, ולדרוש מתאגיד בנקאי פרטי זיהוי של בעל חשבון שבו חויבה התרומה באמצעות כרטיס החיוב כאמור, ושל מורשה חתימה בחשבון.

(2) דרישה כאמור בפסקה (1) תהיה בכתב ותכלול את מספר כרטיס החיוב שבו נעשתה התרומה, ואם היתה הדרישה מתאגיד בנקאי – גם את פרטי הזיהוי של בעל הכרטיס; מנפיק ותאגיד בנקאי ימסרו למבקר המדינה את פרטי הזיהוי המבוקשים, המצויים בידם. (3) בחוק זה –

”בעל חשבון” – מי שרשום בתאגיד בנקאי כבעל חשבון;

”כרטיס חיוב” – כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ”ו-1986⁵;

”מורשה חתימה” – מי שבעל החשבון ייפה את כוחו לפעול בחשבון, בין אם בעל החשבון הוא יחיד ובין אם לאו, לרבות באמצעות כרטיס חיוב, ובלבד שהוא רשום אצל התאגיד הבנקאי כמי שרשאי לפעול בחשבון;

”תאגיד בנקאי” – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ”א-1981⁶.

(ה) מבקר המדינה, במסגרת ביקורת מערכת החשבונות של המועמד ולשם ברור זיקה בינו לבין מי שפעולותיו מכוונות להביא לבחירתו של מועמד, רשאי לדרוש מאותו גורם מידע על פרטי פעולותיו כאמור ומקורות המימון שלהן, ולמבקר המדינה יהיו נתונות לשם כך הסמכויות כאמור בסעיף זה, בשינויים המחויבים.

דוח מבקר המדינה 28כבד. (א) בתוך 12 שבועות מהמועד האחרון לפי סעיף 28כבב למסירת דוחות, ימסור מבקר המדינה ליושב ראש הכנסת, לרשם ולמוסד לביקורת של המפלגה, דוח על ביקורת מערכת החשבונות של מועמדי המפלגה בבחירות המקדימות.

⁴ ס”ח התשי”ט, עמ’ 138.

⁵ ס”ח התשמ”ו, עמ’ 187.

⁶ ס”ח התשמ”א, עמ’ 232.

(ב) התקיימו במפלגה בחירות מקדימות לתפקיד אחר בתוך 30 ימים לאחר בחירות מקדימות לתפקיד מסוים, ימסור מבקר המדינה את הדוח כאמור בסעיף קטן (א) בנוגע לשתי מערכות הבחירות המקדימות באותה מפלגה, בתוך 12 שבועות מהמועד האחרון לפי סעיף 28כב למסירת דוחות על הבחירות המקדימות המאוחרות.

(ג) מבקר המדינה רשאי, מטעמים מיוחדים שיציין בדוח, לדחות את מסירת הדוח למועד שלא יעלה על ארבעה שבועות מתום התקופה כאמור בסעיף זה.

28כד1. (א) מבקר המדינה יקבע הנחיות לביצוע הוראות פרק זה.

הנחיות מבקר המדינה

(ב) מבקר המדינה יביא לידיעת הציבור, בדרך שיקבע, את הוראות פרק זה והנחיותיו לפיו; הוראות בעניינים המפורטים להלן יפורסמו באתר האינטרנט של משרד מבקר המדינה ובדרך נוספת כפי שיקבע, באופן בולט:

(1) הכללים והאיסורים החלים על תורם בודד;

(2) הכללים, האיסורים וחובות הדיווח החלים על מועמד שאינו נבחר הציבור;

(3) הוראות לעניין חוות דעת של מבקר המדינה.

סימן ג': אכיפה ועונשין

21. אחרי סעיף 28כב לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
28כד1, 28כה2
ו-28כז3

"תוצאות הביקורת 28כד1. (א) מצא מבקר המדינה כי מועמד עשה אחד מאלה, יעביר המועמד לאוצר המדינה, בתוך שלושים ימים מיום שהודיע לו על כך מבקר המדינה, סכום כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) קיבל מועמד תרומה בסכום העולה על הסכום המותר לפי פרק זה – סכום שגובהו פי שניים מסכום התרומה החורג מהסכום המותר;

(2) קיבל מועמד תרומה אסורה אחרת לפי חוק זה – סכום שגובהו פי שניים מסכום התרומה;

(3) הוציא מועמד הוצאה העולה על הסכום המותר לפי פרק זה – סכום שגובהו סכום ההוצאה החורג מהסכום המותר;

(4) הוציא מועמד הוצאה אסורה אחרת לפי חוק זה – סכום שגובהו סכום ההוצאה;

(5) לא מסר מועמד דוח לפי סעיף 28כב – סכום שגובהו 30% מסך הוצאות הבחירות שהיה רשאי להוציא לפי סעיף 28ח;

(6) איחר מועמד במסירת דוח לפי סעיף 28כב – סכום שגובהו 15% מסך הוצאות הבחירות שהיה רשאי להוציא לפי סעיף 28ח.

(7) לא מילא מועמד אחר ההוראות הנוגעות לניהול מערכת החשבונות שלו, כפי שנקבעו לפי חוק זה או בהנחיות מבקר המדינה – סכום שגובהו 15% מסך ההוצאות שהוציא לפי קביעת מבקר המדינה.

(ב) מבקר המדינה רשאי להפחית את הסכומים שעל מועמד להעביר לאוצר המדינה לפי סעיף קטן (א), אם סבר כי קיימים טעמים המצדיקים זאת, בנסיבות העניין.

28כד.2 (א) סכום שיש להעבירו לאוצר המדינה לפי סעיף 28כד.1, יעבירו המועמד לרשם, עד תום המועד הקבוע באותו סעיף.

גביה של סכומים שיש להעביר לאוצר המדינה

(ב) הרשם ישלח, יום לאחר תום המועד הקבוע בסעיף 28כד.1, בדואר רשום, דרישת תשלום למי שהיה עליו להעביר סכומים ולא העבירם כאמור בסעיף קטן (א); בדרישה יציין הרשם את הסכום שעל המועמד לשלם ויודיע לו שעליו לשלמו בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה.

(ג) לא שולם הסכום במועד, יתווספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁷, עד תשלומו.

(ד) גביה לפי סעיף זה תיעשה בכפוף להוראות חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951⁸.

28כד.3 (א) לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולה לבחירות מקדימות, בכספים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1) עד (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]⁹, או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהוננו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במיטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כאמור, למעט שימוש כמפורט להלן:

איסור שימוש בנכסי ציבור

(1) שימוש, בתמורה או שלא בתמורה, באולמות ובמקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל לשימוש כאמור;

(2) שימוש בנכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותו של שר, סגן שר או חבר הכנסת, או שהועמדו על ידי הרשות המקומית לרשותו של ראש הרשות; אין בהוראות פסקה זו כדי לגרוע מהגבלות על שימוש בנכסים כאמור שהוטלו לפי כל דין או כללי אתיקה.

(ב) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת רשאי, לאחר שנתן למועמד או למי שהצו מכון כלפיו הזדמנות להביא את טענותיו לפניו, ליתן צו המונע ביצוע מעשה עבירה לפי סעיף קטן (א) או המשכתו.

⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

⁸ ס"ח התשי"א, עמ' 228.

⁹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

22. במקום סעיפים 28כז ו-28כז לחוק העיקרי יבוא:

28כז. (א) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁰ (להלן – חוק העונשין):

(1) קיבל תרומה או הלוואה בניגוד להוראות סימן א' לפרק זה;

(2) השתמש בתרומות בניגוד להוראות סימן א' לפרק זה.

(ב) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין:

(1) הוציא הוצאה בניגוד להוראות סימן א' לפרק זה;

(2) לא כיסה גירעון בניגוד להוראות סעיף 28ב(ה);

(3) לא החזיר תרומה שנתקבלה בניגוד להוראות פרק זה או בסכום העולה על הסכום המרבי המותר, או לא העביר לאוצר המדינה תרומה שנתקבלה בעילום שם, בניגוד להוראות סעיף 28ז;

(4) השתמש ביתרה שנשארה בידו, לא החזירה לתורמים או לא העבירה למפלגה או לאוצר המדינה, בניגוד להוראות סעיף 28יח;

(5) ניהל חשבונות של תרומות והוצאות, בניגוד להוראות סעיף 28ט;

(6) לא מסר למבקר המדינה הודעות, בניגוד להוראות סעיף 28כא;

(7) לא מסר דוח למבקר המדינה, בניגוד להוראות סעיף 28כב.

(ג) בשל עבירה לפי סעיף קטן (א)(1) או (ב)(1) שהיא חריגה מסכומים המותרים לפי פרק זה, רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם קנס פי ארבעה מהסכום החורג מהסכום המותר, או את הקנס הקבוע לעבירה האמורה, לפי הגבוה.

(ד) מי שעשה אחד מאלה, דינו מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין:

(1) השתמש בקשר עם תעמולה לבחירות מקדימות בנכסי ציבור, בניגוד להוראות סעיף 28כה3;

(2) נתן תרומה, הלוואה או ערבות בניגוד להוראות סימן א' לפרק זה;

(3) לא מסר למבקר המדינה מידע, הודעה או תצהיר לפי קביעת המבקר או דרישתו, בניגוד להוראות סעיף 28כג(א), (ב) או (ד).

¹⁰ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ה) מפלגה שלא הודיעה למבקר המדינה ולרשם הודעות לפי פרק זה, דינה – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

עבירה שבוצעה בידי כ28. (א) נעשה מעשה או מחדל בידי מי שהוסמך על ידי מועמד מי שהוסמך על ידי מועמד או בידי מי שפעל מטעם המועמד או למענו ובזיקה אליו, שאילו נעשה על ידי המועמד היה עבירה לפי פרק זה, רואים את אותו אדם כאחראי לעבירה.

(ב) (1) מועמד חייב לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים בנסיבות העניין למניעת עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידו או פעל מטעמו, או למענו ובזיקה אליו, לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות; הפר המועמד את חובתו זו, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(2) נעברה עבירה מן העבירות המנויות בסעיף 28כז בידי מי שהוסמך על ידי מועמד לקידום מועמדותו בבחירות המקדימות, או בידי מי שפעל מטעם מועמד, או למענו ובזיקה אליו, חזקה היא כי המועמד הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח המועמד אחרת.

איסור שימוש בכספי כ28. בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 28ב(ג), לא ישתמש מועמד בתרומות שקיבל לפי פרק זה לתשלום סכומים שיש להעביר לאוצר המדינה עליו להעביר לאוצר המדינה עליו בשל הרשעה בעבירה; עשה כן, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

23. בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959¹¹, בסעיף 2א, במקום "ו-4" יבוא "4" (4) ו-"9", ובמקום הסיפה החל במילים "למעט השכרתם" יבוא "למעט שימוש כמפורט להלן:

(1) שימוש, בתמורה או שלא בתמורה, באולמות ובמקומות פומביים פתוחים העומדים כרגיל לשימוש כאמור;

(2) שימוש בנכסים שהועמדו על ידי המדינה לרשותו של שר, סגן שר או חבר הכנסת, או שהועמדו על ידי הרשות המקומית לרשותו של ראש הרשות; אין בהוראות פסקה זו כדי לגרוע מהגבלות על שימוש בנכסים כאמור שהוטלו לפי כל דין או כללי אתיקה.

תיקון חוק מימון מפלגות – מס' 29

24. בחוק מימון מפלגות, התשל"ג–1973¹², בסעיף 9 –

(1) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "לפי חוק" יבוא "בחוק-יסוד או בחוק או לפיו";

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) הוראות סעיף 28כג(ד) לחוק המפלגות, התשנ"ב–1992, יחולו על תרומה בכרטיס חיוב שניתנה לפי חוק זה, בשינויים המחוייבים."

¹¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 138, התשס"ח, עמ' 265.

¹² ס"ח התשל"ג, עמ' 52; התשס"ה, עמ' 917.

25. תיקון חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשנ"ג-1993¹⁵, בסעיף 21 – המקומיות (מימון בחירות) – מס' 8
- (1) בסעיף קטן (ד), במקום הסיפה החל במילים "לפי חוק" יבוא "בחוק-יסוד או בחוק או לפיו";
- (2) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ד1) הוראות סעיף 28כג(ד) לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992, יחולו על תרומה בכרטיס חיוב שניתנה לפי חוק זה, בשינויים המחויבים."
26. תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות – מס' 6
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "חוב", בסופה יבוא:
- "(12) סכום שיש להעבירו לאוצר המדינה לפי סעיף 28כזה לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992.";
- (2) בסעיף 3(ד), אחרי "פיצוי כאמור בפסקה (6)", יבוא "סכום כאמור בפסקה (12)".
27. תיקון חוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות – מס' 5
- (1) בהגדרה "תקופת הבחירות" –
- (א) בפסקה (1), במקום "בחירות מוקדמות, כמשמעותן בסעיף 17" יבוא "בחירות מקדימות כהגדרתן בסעיף 28א";
- (ב) בפסקה (2), המילים "ולראש הממשלה" – יימחקו;
- (2) בהגדרה "משלם", במקום פסקה (3) יבוא:
- "(3) מועמד בבחירות מקדימות כהגדרתן בסעיף 28 לחוק המפלגות";
28. תחילה, תחולה והוראות מעבר
- (א) בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), תחילתו של חוק זה ביום ז' באב התשס"ח (8 באוגוסט 2008) (להלן – יום התחילה).
- (ב) מועמד או מפלגה שביום התחילה חל עליהם חוק המפלגות (בחירות מקדימות) (הוראת שעה) (תיקון), התשס"ז-2007¹⁶ (להלן – הוראת השעה הנוספת), יחולו עליהם הוראות החוק העיקרי כנוסחו בחוק זה החל מתום תחולת הוראת השעה הנוספת.
- (ג) הוראת השעה הנוספת תחול על בחירות מקדימות לבחירת מועמדי מפלגות לתפקיד של ראש רשות מקומית או חבר מועצת רשות מקומית, בבחירות לרשויות המקומיות שיתקיימו ביום י"ג בחשוון התשס"ט (11 בנובמבר 2008), אף אם ביום התחילה לא החלה תקופת בחירות כאמור בסעיף זא להוראת השעה הנוספת לענין בחירות אלה; הוראות החוק העיקרי כנוסחו בחוק זה יחולו על מועמד ועל מפלגה החל מתום תחולת הוראת השעה הנוספת.

דניאל פרידמן
שר המשפטים

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

¹⁵ ס"ח התשנ"ג, עמ' 146, התשס"ז, עמ' 31.

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170; התשס"ח, עמ' 146.

¹⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 236, התשס"ח, עמ' 181.

¹⁶ ס"ח התשס"ז, עמ' 414.